

OrkesterMester

Benedicte Christiansen er sekretariatsleder for Danske Musik- og Kulturskoleledere, DMKL og har været med til at igangsætte OrkesterMester. Hun er uddannet fra Det kongelige Danske Musikkonservatorium og fra Danmarks Journalisthøjskole. Projektet begyndte at spire i slutningen af 2015, og man er nu parat til at igangsætte skoleorkestre på ni skoler landet over. Gennem de næste fire år er det planen, at 1500 elever skal deltage i projektet. Målet er, at der på sigt bliver opbygget et skoleorkestermiljø i alle kommuner. Nordea-fonden har bakket op med en støtte på 3,4 mio. kr. Kommunernes egeninvestering udgør samlet 3,6 mio. kr.
Link: dmkl.dk/orkestermester

Foto: Mette Johansen

Hvad er formålet med OrkesterMester?

Formålet er en kombination af elementer fra folkeskolens formål og musikskolens formål. Det handler om elevernes fantasi, dannelse og udvikling med orkesteret som ramme. Vi har fire kodeord: selvtillid, sammenhold, spilletøj og skolestolthed.

Vi bruger de muligheder, der kom med folkeskolereformen i 2014, hvor musik- og kulturskoler og folkeskoler er gensidigt forpligtede til et samarbejde. Mange store forskningsprojekter peger på, at det at spille sammen med andre fra dag 1, og det at begynde i en forholdsvis ung alder med at spille på profilerede scener er nøgleelementer for, at børn skal opleve glæden ved at spille. OrkesterMester foregår i skoletiden i et samarbejde mellem musiklærere i folkeskolen og de musikskolelærere, der deltager i projektet. Det samarbejde genererer en god synergieffekt.

I har udvalgt 9 skoler, hvor OrkesterMester starter. Hvordan har denne proces været?

Det er en lang proces, der startede i foråret 2016, hvor vi tog på studietur til England og Tyskland for at se, hvordan man arbejder med skoleorkestre der. Så inviterede vi Skolelederforeningen og DR SymfoniOrkesteret til at være partnere i projektet, og de sagde ja med det samme. Med sparring fra Nor-

dea-fonden har partnerne i OrkesterMesters styregruppe så i fællesskab udviklet projektet.

Så lagde vi det ud til alle landets kommuner at søge om at blive OrkesterMester-kommune. Den økonomiske forudsætning var en egeninvestering på 400.000 kr. over de fire år, projektet i første omgang løber. Det tager minimum fire år at opbygge et orkester. 16 kommuner bød ind, og et udvalg af styregruppen valgte kommunerne ud fra de 16 ansøgninger.

Samspillet i fokus

Hvordan tænker I, samarbejdet i projektet skal fungere? Der må være mange logistiske udfordringer, bl.a. instrumenter til eleverne?

En rigtig stor del af Nordea-fondens støtte går til instrumentindkøb. Vi satser på fire instrumentgrupper – strygere, træ- og messingblæsere samt melodisk slagtøj – altså slagtøj med en tonalitet.

De fleste af OrkesterMester-skolerne lægger ud med 3. klassetrin. De to første år er OrkesterMester en integreret del af elevernes skoledag – altså fx 3. og 4. kl. – mens det de to sidste år – 5. og 6. kl. – er et frivilligt tilbud. Her håber vi selvfølgelig, at mange af børnene fortsætter med at spille. OrkesterMester er ikke bundet til nogen bestemt musikgenre, men har fokus på sammenspillet på orkesterinstrumenter.

Deltagende skoler:

De 9 første skoler i OrkesterMester er fordelt over hele landet:

- Skolegades Skole (Brønderslev Kommune)
- M.C. Holms Skole (Morsø Kommune)
- Ringkøbing Skole (Ringkøbing-Skjern Kommune)
- Ådalskolen (Skive Kommune)
- Hvinningdal Skole (Silkeborg Kommune)
- Broskolen (Faaborg-Midtfyn Kommune)
- Lille Næstved Skole (Næstved Kommune)
- Sorø Børgerskole (Sorø Kommune)
- Distriktskole Ølstykke (Egedal Kommune)

Fotos: Mette Johansen

Det ligger i modellen for OrkesterMester, at alle de nyetablerede skoleorkestre skal have et eksisterende skoleorkester i nærområdet som "venneorkester".

1. OrkesterMester sigter på at opdyrke skoleorkestre på skoler, hvor der ikke i forvejen er et.
2. OrkesterMester-modellen forudsætter en egen-investering:
Musikskolens ledelse og skolens ledelse har fælles ansvar for, at OrkesterMester-forløbet forankres i forvaltning og kommunalbestyrelse med hensyn til lærerlønstimer, undervisningsmaterialer og lokaler. Egen-investering vil være minimum 400.000 kr. samlet over de 4 år: 40.000 kr. første år, 80.000 andet år etc.
3. DMKL er projektejer på OrkesterMester. Dansk Musikskolesammenslutning, Skolelederforeningen og DR SymfoniOrkestret er partnere. En række orkestre og organisationer bakker op.
4. Læs projektbeskrivelse i pixi på kortlink.dk/umsu
5. Læs fuld projektbeskrivelse på kortlink.dk/umss
6. Se tegnet version på kortlink.dk/umsr

Fordi orkesterinstrumenter er skabt til sammenspil. Der er dog en enkelt binding på fælles repertoire, nemlig det der skal spilles, når vi holder OrkesterMesterFester. Den første gang OrkesterMester fester bliver 13 juni 2019, hvor alle de nye orkestermestre skal spille sammen med DR SymfoniOrkestret i DR Koncerthuset. Ved den lejlighed kommer også allerede etablerede skoleorkestre med. Det ligger i modellen for OrkesterMester, at alle de nyetablerede skoleorkestre skal have et eksisterende skoleorkester i nærområdet som "venneorkester". Nogen, der kan lidt mere, og som man kan se op til og gerne ville kunne lige så meget som. Så det bliver 1000 orkestermestre, vi samler i DR Koncerthuset næste sommer. Vi glæder os!

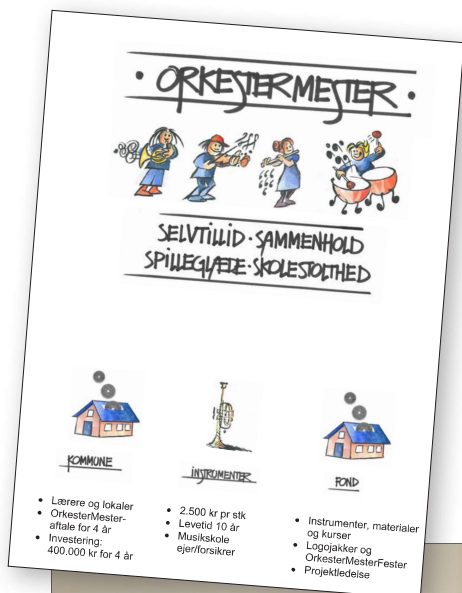
Musikalsk økosystem

Hænger dette projekt sammen med de seneste års debat om, at fødekæden til veluddannede orkestermusikere er hoppet af?

Nej, det gør det faktisk ikke. Jeg er ikke så vild med ordet 'fødekæde' - for det giver et billede af, at de små

fisk bare er der, for at de store kan spise dem. Jeg synes meget hellere, at vi skal tale om et musikalsk økosystem. Det er et bedre billede på, at den musikalske læring hele tiden skal køre rundt. Hvis ikke vores dygtigste musikere giver musikken videre som undervisere, så går systemet i stå. Hvis børn ikke får muligheden for at komme i gang med instrumenter tidligt, når de ikke at få motorikken med. Det hele skal køre rundt, og vi er alle en del af økosystemet. Formålet med OrkesterMester er ikke at få professionelle musikere ud i den sidste ende. Hvis det er en sidegevinst, gør det da ikke noget, men det er ikke formålet. Formålet er, at eleverne og deres familier får udbytte af at spille og opleve musikken så at sige indefra - som medskabere. Fremfor alt handler projektet om at dyrke spilletgæden hos børnene. At spilletgæden forplanter sig til hele skolen og er med til at bidrage til skolestoltheden. At være sammen med hele klassen om at mestre noget sammen. Det giver selvtillid og sammenhold. Det giver tillid til egne muligheder, som der så fint står i folkeskolens formålsparagraf, og som OrkesterMester også har som en del af vores eget formål.

Fotos: Mette Johansen

Spilleglæden i fokus

Hvordan forankres projektet?

Vi har den bonus, at forskningsprojektet Music in the brain gennem professor Elvira Brattico og hendes team vil følge udviklingen og musikken indflydelse på børnene. Her opererer man også med at følge parallelklasser, der ikke deltager i projektet, således at man får reference-målinger.

Der er mange meninger om betydningen af at spille og synge, og jeg tror ikke, det kan formelsættes. Men vi kan bestræbe os på at få det bedste indblik i, hvilken indflydelse projektet har. Det vil have betydning for at få flere kommuner med på OrkesterMester-vognene, at vi kan dokumentere eventuelle afledte effekter også; men jeg vil gerne slå fast, at det vigtigste for partnerne i OrkesterMester er spilleglæden, skolestoltheden, selvtilliden og sammenholdet. Hvis der falder ekstra afledte gevinster af også, som styrker eleverne på andre områder, tager vi naturligvis med kyskhånd imod det også.

Hvordan organiseres projektet ude på skolerne?

OrkesterMester-modellen er, at det er hele klasser, der deltager. Det er skolen, der bestemmer, hvilke klasser, der deltager. To parallelklasser giver ca. 50 elever på hver skole, og ca. 500 i alt det første år. Til næste år kommer så yderligere 500 elever, således at der i alt er 1000 elever i projektet. Når børnene har spillet i skoletiden i to år, og vi når til år 3, ved vi ikke, hvor mange der fortsætter, når orkestret bliver frivilligt; men vi har anslået, at halvdelen af en klasse fortsætter.

Meningen er, at projektet skal vokse med mange flere OrkesterMester-kommuner. For at nå det mål, er vi afhængige af, at vi fortsat kan rejse fondsmidler, og der skal mange millioner til.

Vi har ansat Bent Hjort fra Holstebro Musikskole som projektmedarbejder. Han er med sin store erfaring en krumtap for OrkesterMester. Bent har stået for vores første crash-kursus i august, hvor alle deltagende undervisere fra grund- og musikskoler deltog. På Kulturmødet på Mors lancerede vi officielt OrkesterMester. Helt nye OrkesterMester-børn

Der er mange meninger om betydningen af at spille og synge, og jeg tror ikke, det kan formelsættes. Men vi kan bestræbe os på at få det bedste indblik i, hvilken indflydelse projektet har.

*🎵 Musik og orkester-
spil er også lærdoms-
fag. Men man må
absolut gerne have
det sjovt, mens man
lærer.*

Fotos: Mette Johansen

fra M.C. Holms Skole i Nykøbing Mors spillede sammen med erfarne skoleorkester-børn fra Holstebro og vældig erfarne musikere fra DR. Det var en fest at se små spritnye basunspillere sammen med et verdensnavn på basun som Vincent Nilsson fra DR.

Sidst i august havde vi forvaltningsfolk, skolele-

dere og musikskoleledere fra de ni kommuner til en inspirations- og netværksdag i DR-Byen om lokal forankring og kommunalt ejerskab.

Musik sidestillet med dansk og matematik

Der må ligge en stor udfordring med at motivere elever og forældre, når de ikke selv har valgt at deltage i projektet?

Ja, det gør der i høj grad. Det er ikke sikkert, at hverken børn eller forældre deler entusiasmen for orkester tanken. Her er det blandt andet skolelederen, der er med til at afstikke gode og vel-fungerende rammer for projekterne. Der kan ligge store udfordringer i at skulle arbejde med hele klasser, hvor der måske er mange elever, der ikke har spillet før. Men det gælder jo for alle fag, at elever har forskellige forudsætninger. Musikundervisning er på den måde ikke spor anderledes end dansk og matematik. Man sorterer jo heller ikke mindre entusiastiske elever fra, så de slipper for dansk eller matematik. Musik og orkesterspil er også lærdomsfag. Men man må absolut gerne have det sjovt, mens man lærer. 🎵

